

Gazdaságpolitika és ismeretterjesztés

A TIT elnökségi ülése

Kibővített elnökségi ülést tartott tegnap, pénteken délután a TIT Csongrád megyei szervezete Szegeden, a Kárázs utcai klubban. A gazdaságpolitika időszaki kérdéseiről és az ezzel kapcsolatos társadalmi feladatokról dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára tartott előadást. Az ország gazdasági helyzetét, az időszaki gazdaságpolitikai kérdéseket elemezve rámutatott azokra a feladatokra, amelyek a közgazdasági ismeretterjesztésre hárulnak; kiemelte, hogy a közgazdasági műveltség fejlesztésében a társulatnak továbbra is sok a tennivalója, beszélt a TIT rétegmunkájának megnövekedett jelentőségéről. Gazdasági életünk

aktualitásairól, mint a termékszerkezet-változás, a gazdaságatlan termelés, a munkaszervezés, a hatékonyság kérdése — ott és annak a közönségnek kell beszélni, ahol éppen napirenden vannak. A szóbeli és személyes agitáció szerepének megnövekedésével felelősségteljesebb munka hárul az ismeretek terjesztőire is: az összefüggésekre figyelve, az általánosításoktól tartózkodva kell reális tájékoztatásokat adniuk.

Az elnökségi ülésen megváltoztak a járási TIT-szervezet tájékoztatóját a hetedik küldöttgyűlés óta végzett munkáról, dr. Kiss Imrénének, a járási hivatal elnökének, a járási TIT-szervezet elnöké-

nek előterjesztése alapján. Dr. Horuczi László tanszékvezető egyetemi tanár, a megyei szervezet filozófiai szakosztályának elnöke a filozófiai ismeretterjesztés helyzetéről és a Szegeden rendezett elméleti konferenciák tapasztalatairól számolt be az elnökség tagjainak. Az évi 5-6 alkalommal megrendezett, aktuális filozófiai témákat tárgyaló konferenciákra a három dél-alföldi megye, Bács, Békés és Csongrád filozófiaoktatóit és a TIT-szakosztályok vezetőit hívják meg. Ezek a találkozók országosan is elismert vitafórumok, különösen a filozófia fiatal oktatóinak hasznos tapasztalatcsere.

Jobb minőség, nagyobb forgalom

A vendéglátó vállalat tavalyi eredményei, ideai tervei

A Csongrád megyei Vendéglátó Vállalatnál tavaly az 514 millió forint forgalom elérése volt a feladat. A terv teljesítése december első felében — röviddel a „célbefutás” előtt — még bizonytalanok látszottak. A számokból ugyanis egyértelműen azt olvashatták ki a szakemberek, hogy a valóságos forgalom csak nyomában kullog a tervezettnél. S akkor megtörtént a „csoda” — a vendéglátás természetrajzától úgy látszik, cseppet sem idegennek a váratlan fordulatok — eljötték az év végi ünnepek; karácsony napjai és Szilveszter estéje-éjszakája „besöpörte” a vállalati kasszába a tervezett forgalom eléréséhez szükséges, mindaddig hiányzó forintokat.

Igy elmondható: jó, sikeres esztendő zárta a vendéglátó vállalat. Nemcsak hogy megvalósította, túl is teljesítette a tervben rögzített feladatokat: az 518,5 millió forintos bevétellel 4,1 százalékkal növelte 1977-es forgalmát. Az előbb „csodát” és váratlan fordulatot említettünk, jöhetett a vállalat megérdemelten érte el a jónak mondható eredményt. Igaz a „vendéglátó kategóriában” így sem rúkolhatott előre a középmezőnyből, mindenesetre tény, hogy kellő következetességgel, igyekezett megvalósítani a tervekben megfogalmazott célokat. Hogy melyek voltak ezek? Az ételforgalom növelése, elsősorban az italforgalom fejlesztésével, különös tekintettel a meleg ételnek minőségének és választékának javítására. A tervekben — a tavaly nyáron elkészült, korszerű fagyaltüzemre alapozva — a hagyományos fagyalt újabb megkedveltetése is szerepelt, s e célt is sikerült megvalósítani. Növekedett a hidegkonyhai termékek, a büféáruk, a sütemények, a kávé és az üdítőitalok forgalma.

A több évre kiterjedő hálózatfejlesztési program keretében tavaly határidőre átadták a korszerűsített, ételbárrá átalakított Boszorkánykonyhát. Ezenkívül szeptemberben berendezték, megnyitották a József Attila sugárúti új bisztrót, a Hóbiártot, melynek ételárait a lakossági ellátás fejlesztése érdekében harmadosztályú kategóriában állapították meg. Az ésszerű árpolitikának és természetesen az üzlet magas szakutadással vezetőjének, szakembereinek köszönhetően a bisztró december 31-ig 2 millió 89 ezer forint, a vártnál is magasabbra teljesítette forgalmi tervét.

Somogyi Károlyné felvétele

Ebédidő a Hóbiártban

Évek óta sok gondot ad a vállalatnak, hogy a szükségesnél jóval kevesebb dolgozó áll rendelkezésére. A fiatalok körében cseppet sem népszerű a több műszakos, sok kötöttséggel járó szakma. A nehézségeket fokozza, hogy négy-öt éven belül 400 dolgozó megy a vállalatnál nyugdíjba. A gondok enyhítésére tavaly növelték a rész munkaidőben dolgozók számát, s a nyugdíjasok közül is több dolgozót sikerült ismét munkába állítani. Úgy látszik, hogy a sokat emlegetett nehézségek ellenére is vonzóbbá tudták a szakmát tenni, s ebben a tavalyi 8,5 százalékos bérszínvonal-növekedésnek nyilvánvalóan része van.

A vendéglátó vállalat ideai feladatai sem kisebbek az elmúlt évben megfogalmazottaknál. Idén 8,5 százalékos forgalom-növekedésre számítanak, ha ezt sikerül megvalósítani, akkor 560 millió forintos bevétellel zárják az esztendőt. Csakúgy, mint tavaly, idén ismét az ételforgalom fejlesztése a cél, s ezt az étlap szerinti kínálat minőségének és választékának javításával kívánják elérni. Az előfizetéses étkeztesben tavaly visszaesés volt. Idén minden erővel azon kell fáradozni a vállalatnak, hogy konyhái szabad kapacitására vásárlót találjon. A közelmúltban e téren jelentkező konkurrencia — az Alföldi Vendéglátó Vállalat is új konyhakkal jelentkezett Szegeden és a megyében — bizonyos mértékben megnehezíti a Csongrád megyei Ven-

déglátó Vállalat törekvéseit az előfizetéses étkeztes kibővítésére.

A vendégek meghódítására a vállalat a jövőben folytatja a nemrég megkezdett, s a közönség körében elismert fogadtatásra talált nemzeti vacsoraestek sorozatát a Hágiban. A közelmúltban megrendezett olasz esten egyetlen hely sem maradt az étteremben üresen, az olasz ételspecialitások 17 ezer forintot hoztak a konyhára. Folytatódik a hálózattal felújítási terv megvalósítása is. Szegeden felújítják, korszerűsítik a Napsugár bisztrót, a makói Korona étterem mellett ételbárt alakítanak ki. Hamarosan befejezik a vásárhelyi oktatói kabinét építését, hasonló Szegeden a nagyáruházal párhuzamosan készül majd el.

L. Zs.

Zárt fülkékkel

Munkásszállító teherautók

Először csak az olajiparban, most már a közműépítő vállalatoknak, s az erdőgazdaságoknak is készülnek munkásszállító teherautók felépítményei a szegedi, XI-es számú AFIT-nál.

A teherautók rakodófelületének helyére kerülnek a szinte autóbusszkényelmű ki-

A bejáró dolgozók helyzete

Sokan nem, a lakóhelyükön, hanem onnét közelebbre, távolabbra utazva dolgoznak üzemekben, intézményekben, gazdaságokban. Szeged vonzáskörzetéből — elsősorban a szegedi járás községeiből — sok a naponta beutazó és este hazatérő dolgozó. Számuk mintegy tízezerre tehető, amelyből a nők aránya 30 százalékot képvisel. Utazásuk időtartama oda és vissza egy-négy óra között mozog, ennyi vesz el szabad idejükből; ennyivel vannak hátrányosabb helyzetben a városban lakó dolgozóktól. A munkában való helytállásuk azonban azonos a helyben lakókéval, sőt a társadalmi szférákban kifejtett tevékenységük is megközelíti a Szegeden lakó dolgozóké.

A Szeged városi és a szegedi járási párt-végrehajtóbizottság együttes ülésén 1977. szeptemberében vizsgálta meg a Szegedre bejáró dolgozók élet- és munkakörülményeit, a munkában, a közéletben, kulturálódásban, tanulásban, a szakmai és politikai képzésben, továbbképzésben való helytállásukat, tekintve, hogy a szegedi járásból bejáró több mint 8 ezer dolgozó 4 százaléka párttag, közel 22 százaléka KISZ-korú fiatal. A két párt-végrehajtóbizottság együttes ülése óta ebben a témában nyolc szegedi vállalatnál és nyolc közszélegen végeztek felmérést, bevonva a munkába az SZMT-t is, illetve nyolc vállalat szb-titkárait, akik tapasztalatait összegezték a bejáró dolgozók helyzetével kapcsolatban. Ennek értékelését tűzte napirendre legutóbbi ülésén a szegedi járási párt-végrehajtóbizottság.

Deszk, Sándorfalva, Bördány, Baks, Asóthháza, Pusztamérges, Kükesháza, Szatymaz községeiből a Szegedre dolgozók száma függ a várostól való távolságtól, az útviszonyoktól, a közlekedéstől, a helyi munkalehetőségtől, s általában ugyanez vonatkozik a többi járási községekre is. A bejárók utazása is változó állapotokat tükröz. Rendelkezésükre állnak kényelmes, gyors vállalati vagy bérelt autóbuszok, de még mindig van személyszállítás bódés teherkocsikkal. A menetrend szerinti buszok sem egyforma állapotúak. Egyik-másik túlszűfolt, elégtelen a fűtése, „beszivja” a port, de az utak állapota sem egyformán kielégítő. A menetrendi buszokon utazók bérletük megváltásához 40 százalék térítést kapnak vállalatuktól, ugyanakkor a vállalatok saját szállításukért óránként és személyenként 150 forintot számolnak el. Ez a különbség, esetenként feszültséget okoz. Az a kezdeményezés, hogy az utazás alatt élő szóval vagy magánóra vett tájékoztatóval, előadással bővítsék a dolgozók ismeretét, nem járt eredménnyel. Arra viszont nem volt még kezdeménye-

zés, hogy az utaztatásokat koordinálják egymás között a vállalatok, kihasználva esetleg jobb utazási lehetőségeket, összekötve azt üzemanyag-takarékossgal is.

A községek igényt tartanak arra, hogy munkába eljáró lakosai vegyenek részt a helyi politikai, társadalmi életben. Nehéz ez eredményes, máshol kevésbé az, pedig a velük foglalkozásban a vállalatok és a községek vezetői erre ösztönöznek is. Otthonról a munkahelyre és onnan haza, az „ingázók” iskolai végzettsége is különböző. Nyolc szegedi vállalatnál, s ugyanannyi közszélegen a bejárók 23,4 százaléka rendelkezik nyolc osztályos általános iskolai végzettséggel, többségében fiatalok. A közép- és felsőfokú végzettségük aránya 8,6 százalék. Az erőfeszítések és ösztönzések, az anyagi és erkölcsi támogatás nem hozott kellő eredményt abban, hogy a bejárók, akik nem rendelkeznek általános iskolai végzettséggel, azt szerezzék meg.

Allami oktatásban, szakmunkás tanfolyamokon kevesen vesznek részt közülük. Többségük segéd- vagy betanított munkás. Mindössze 4 százaléka vesz részt termelésirányításban, szellemi vagy adminisztratív munkában. Eredmény viszont, hogy munkahelyükhöz ragaszkodnak, hiszen 45 százaléka törzsgárdatag, és 50 százalékuk szocialista brigádokban dolgozik. Körükben a fluktuáció, a munkában való helytállásuk és teljesítményük megfelel az átlagosnak. Sok azonban a hiányzás, a táppénzen levők száma a nagy mezőgazdasági munkák időszakában, lévén, hogy családtagjaik leginkább térszékben dolgoznak, és segítenek nekik a közösen, vagy a háztájiban. Bérézésük vállalatuknál azonos a helyben dolgozókéval, túlórázásai lehetőségek azonban — hazautazásuk miatt — kevesebb.

Érdeklődési körük odahaza változó jellegű a politikai, az

ismeretterjesztő és a kulturális előadások, falugyűlések iránt. Vannak azonban községek, ahol külön foglalkoznak velük. Bakson például a brigádvezetőkkel szoktak tanácskozni, Sándorfalván a bejáró dolgozó párttagokkal. A bejárók politikai oktatásban vállalatukhoz kötődnek. Huszonöt százalékuk vesz részt tömegpolitikai oktatásban. Vállalatoként azonban ez változó. A Volán 10. sz. Vállalatnál ez a szám 52, a Szegedi Konzervgyárban 45, a Szegedi Szalámigyár és Húskombinátban 13, a DÉLÉP-nél 4,3 százalék. Szociális és kulturális ellátottságban sincs különbség a Szegeden lakó és bejáró dolgozók között, ugyanúgy üdülésben, lakásépítési támogatásban sem. Csakhogy kevesen élnek a bejárók közül a vállalati szociális és kulturális lehetőségekkel. Ugyanakkor a községekben kisebb az ilyen jellegű adottság, amelyeket otthon igényelnék a bejáró dolgozók, például jobb üzemhálozatot, több művelődési és gyermekintézményt, óvodát, bölcsődét. Több vállalat jelentős anyagi támogatást adott már eddig is a Szeged környéki községeknek gyermekintézmények fejlesztésére, saját dolgozóik ilyen jellegű igényeinek kielégítésére, és ez a kör — remélhetőleg — a jövőben tovább bővül majd.

Évek óta foglalkoznak az érdekelt szervek a bejáró dolgozók helyzetének javításával. Ehhez az kell még, hogy ebben a vállalatok és a tanácsok szervek jobb együttműködést alakítsanak ki. Ezért is vált szükségessé, hogy e témában még ebben az évben ismét együttes ülésen tárgyaljon a tapasztalatokról és a további feladatok végrehajtásáról a Szeged városi és a szegedi járási párt-végrehajtóbizottság. Meghatározzák majd a községek és a vállalatok ezzel kapcsolatos teendőit.

L. F.

Szegediek a zsanai gázkitörés megfékezésénél

Elegendő a víz a védekezéshez

Mint arról tegnapi lapunkban a helyszínen kapott információk alapján már beszámoltunk, eredményesen folytatódik a tűzközelben rekedt fémágyak, berendezések mentése a Kiskunmajsa-hoz közeli, Zsana II.-nek nevezett kutatási terület gázkitörésénél. Az 1800 méter körüli mélységből feltörő, 200 atmoszféránál nagyobb nyomású gáz szerdán éjjel lobbant be, s az OKGT különböző vállalatainak dolgozó kitérővel védelmi szakemberek jelentős műszaki, technikai személyzet és géppark segítségével azóta is mentik a többnyire izzásig hevült fém szerkezeteket.

Tegnap, pénteken déltől a kora esti órákig kísérhettük figyelemmel az eseményeket, melyek főszereplői között szegedieket is találtunk. Újvári Béla, Csizmeg István és társai közelébe persze nemigen lehetett eljutni, ok, s a kitérővédelmi brigád többi tagja szinte állandóan a lángok körében dolgoznak. Egy mást váltva, de még éjszaka is mentik a tárgyakat, tegnap délutántól a tűzoltóknak köszönhetően már vízfűgőny védelmében.

A perzselő hőséget enyhítő vízszugarak utánpótlása is biztosított. A tegnapi virradó éjszaka ugyanis készen lett a földalatti beült, körülbelül 800 köbméteres víztároló, s a tervezettnél hosszabb, 1700 méteres vízvezeték építésén is túljutottak már. Így a mentéshez elegendő víz áll a védezők rendelkezésére.

Tanúi lehettünk a gázkitörés egy szerencsés fordulatának is: tegnap délutánra sikerült néhány olyan fém szerkezetet kihúzni a lángokból, amelyek a mentés szempontjából addig kedvezőtlen irányba terelték a tüzet. Most már valamivel könnyebb a dolguk az alumínium-pigmentált védőruhába öltözött szakembereknek. A kút aknához is közelebb mehetnek a vízszugarak védelmében, hiszen a láng olyan irányba fordult, amerre nincs annyi fém szerkezet. Ezek eltávolítása után következhet ugyanis a lángok eloltása a két nagy teljesítményű turbo-reaktív oltóberendezés segítségével.

P. K.